

Conan Doyle – läkare, författare, idrottsman

*Mediocrity knows nothing higher than itself,
but talent instantly recognizes genius.*

|| Orden yttrades av Arthur Ignatius Conan Doyle, detektiven Sherlock Holmes' skapare och sedermera adlad sir Conan Doyle.

Det var svårt att ta livet av Sherlock Holmes – läsarna protesterade.

Doyle föddes i Edinburgh i en välbärgad familj med många litterära intressen. Efter att ha avslutat sina medicinstudier 1881 vid blott 22 års ålder arbetade han ett år som skeppsläkare på ett valfångstfartyg i Arktis.

Ett år senare öppnade han en all-

mänpraktik i Plymouth. Mottagningen gick dåligt – det var glest mellan patienterna – och för att få tiden att gå började Conan Doyle skriva noveller. Hans första framgångsrika verk, där också Sherlock Holmes gjorde debut, var »En studie i rött«, som kom ut 1887.

Conan Doyle utbildade sig till oftalmolog i Wien och etablerade sig därefter i London, denna gång med stor framgång. Han fick snabbt ett anseende som en kunnig kliniker.

Författarskapet tog nu alltför mycket tid i anspråk. Doyle försökte lösa dilemmat genom att ta livet av Sherlock Holmes i romanen »Det sista problemet«. Efter omfattande läsarprotes-

Medicinhistorisk *mini-*paus

ter var han dock tvungen att återuppliva honom, och Sherlock Holmes fanns till slut med i 60 av hans verk.

Doyles sarkasm om medelmåttorna kan möjligen spegla egna tidiga erfarenheter från en tid i jesuitskola. Han var inte bara en skicklig läkare och mångsidig författare utan även en framstående idrottsman både som fotbollsspelare, boxare och skytt. Det dröjde dock länge innan hans många talanger fick ett erkännande.

Att Doyle (och Sherlock Holmes) än idag har en stor och trogen beundrarskara framgår inte minst av det stora antalet webbplatser ägnade åt dem. En sökning på Internet ger över 1 miljon träffar!

Josef Milerad
medicinsk chefredaktör

|| Att även kvinnor, under förutsättning att undervisningen gavs på svenska, skulle kunna studera till läkare hävdade en skribent i Stockholmsposten den 1–3 maj 1786:

Monne icke Läkarekonsten, sedan den helt och hållit utarbetats på Svenska språket, kunna läras af unga Fruntimmer? Monne icke igenom Fruntimmers deltagande i Läkarekonstens lärande

*Även fruntimmer
kan bli läkare*

och utöfning, wettenskapen skulle kunna bringas till den bäst möjliga fullkomlighet, erfarenhet och wisshet?

Författaren framhåller också fruntimmers naturliga fallenhet för vård, bl a deras »medfödda fina urskilning och skarpsinnighet, medfödda medlidande emot sjuklingar och andre nödstälte«.

Han tycker också det vore praktiskt om kvinnliga läkare genom »för dem anständiga giftermål« kunde spridas ut i landet och då vara nära till hands för att »förebygga ödeläggandet af alla

Medicinhistorisk *mini-*paus

slags febrar, farsoter, barnasjukdomar, af wilka sjukdomar största delen människor dö«.

Det tog ca 100 år innan artikelförfattarens önskemål om »läkarinnor« gick i uppfyllelse.

Ingrid Thorén
Medicinhistoriska museet, Uppsala